ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

2004 *2009*

Комисия по правни въпроси

2006/0135(CNS)

11.9.2008

СТАНОВИЩЕ

на комисията по правни въпроси

на вниманието на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи

относно предложението за регламент на Съвета, изменящ Регламент (ЕО) № 2201/2003 относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела и делата, свързани с родителската отговорност
(COM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS))

Докладчик по становище(*): Carlo Casini

(*) Commission associée – article 47 du règlement

PA_Legam

КРАТКА ОБОСНОВКА

La proposition de la Commission traite uniquement de la détermination de la juridiction compétente et de la loi applicable dans le cas d'une demande de divorce ou de séparation. Elle ne porte donc ni sur l'annulation du mariage, ni sur le droit aux aliments. Le texte se présente comme une modification partielle du règlement 2201/2003 en vigueur, dont le champ est plus vaste puisqu'il englobe également les actions en annulation de mariage, les actions en responsabilité parentale et la reconnaissance des décisions juridictionnelles en ces matières dans les rapports entre les États.

La proposition qui nous est soumise concerne pour l'essentiel les couples "internationaux", c'est-à-dire ceux dans lesquels les conjoints ont une nationalité différente ou résident dans des États différents. L'innovation principale que comporte le nouveau règlement est la possibilité donnée aux conjoints de choisir la juridiction qu'il est possible de saisir ainsi que la loi applicable, mais ce choix n'est pas illimité. Ce dernier est possible entre des juridictions et des lois qui ont un lien objectif avec la relation matrimoniale. Selon la proposition, ce lien consiste essentiellement dans la résidence. Par conséquent, deux conjoints qui ont une seule et même nationalité et ont toujours résidé l'un et l'autre dans l'État dont ils ont la nationalité n'ont pas le droit de choisir; ils doivent s'adresser uniquement aux juges de l'État où ils résident, qui appliqueront la *lex loci*, identique à la *lex fori*.

Dans son ensemble, la proposition apparaît raisonnable. En effet, elle s'accorde parfaitement avec le principe de la libre circulation des personnes, qui est l'une des libertés fondamentales sur lesquelles repose la construction européenne, ainsi qu'avec celui du respect de l'autonomie des parties, qui peuvent donc choisir, si elles le souhaitent, la juridiction et la loi dans le cadre desquelles sera instruite la demande de dissolution de leur lien matrimonial.

Votre rapporteur estime toutefois que cette proposition doit subir quelques corrections afin d'être encore plus efficace.

En premier lieu, il importe de préciser que le choix des parties ne pourra porter que sur la juridiction et la loi d'un État *membre*, de la même façon que, plus généralement, la proposition ne peut, en vertu du principe de subsidiarité, obliger les autorités d'un État qui ne prévoit pas le divorce ou ne reconnaît pas le type de mariage en question à en prononcer la dissolution.

Par ailleurs, la proposition de la Commission offre aux conjoints la possibilité de choisir l'une quelconque des juridictions énumérées à l'article 3 du règlement 2201/2003. Dans ces conditions, le critère plus restrictif qui est énoncé à l'article 3 bis, point (b), est inutile. La solution la plus simple, sur le plan technique, consisterait à supprimer ce point. Néanmoins, il semble ressortir de la proposition que la Commission tient à l'établissement d'un lien avec la loi du for dès lors que les parties se voient reconnaître le pouvoir de désigner librement une juridiction. Le point (b) doit, à l'évidence, se comprendre ainsi. Si l'on souhaite maintenir ce point et harmoniser son contenu avec l'article 3 (en accroissant l'autonomie des parties), il convient, selon votre rapporteur, de reformuler entièrement l'article 3 bis. Il va de soi que l'article 3 demeure valide et applicable lorsque la faculté de choisir la juridiction compétente n'a pas été exercée.

ИЗМЕНЕНИЯ

Комисията по правни въпроси приканва водещата комисия по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи да включи в доклада си следните изменения:

Текст, предложен от Комисията	Изменения, внесени от Парламента
Изменение 1 ЧЛЕН 1, ТОЧКА 2 Член 3 а, параграф 1 (Регламент (ЕО) № 2201/2003)	
1. Съпрузите могат да постигнат съгласие, че компетентни да разглеждат дела, свързани с развод или законна раздяла ***ще бъдат*** съд или съдилища на държава-членка при условие, ***че е имало тясна връзка със съответната държава***-членка въз основа на факта, че:	1. Съпрузите могат да постигнат съгласие, че компетентни да разглеждат дела, свързани с развод или законна раздяла ***са*** съд или съдилища на държава-членка при условие, ***че е налице тясна връзка между брачната им връзка и избраната държава***-членка въз основа на факта, че:
(а)***някое от основанията за компетентност, посочени в член 3, е приложимо,*** или***;***	а) ***съпрузите са имали в посочената държава обичайно местопребиваване за период от най-малко три години без прекъсване, при положение, че този период не е приключил по-рано от три години преди подаването на исковата молба за развод или законна раздяла;*** или
б) става въпрос за ***мястото*** на последното ***съвместно*** обичайно местопребиваване на съпрузите ***за период от най-малко три години, или;***	б) става въпрос за ***държавата*** на последното обичайно местопребиваване на съпрузите ***и към момента на подаване на молбата ответникът все още живее там;*** или
в) ***единият от съпрузите*** е гражданин на съответната държава***-членка*** или ако се отнася до Обединеното кралство или Ирландия, има "domicile" ***на територията на една от двете държави-членки***.	в) ***става въпрос за държавата, където ответникът все още има обичайно местопребиваване и е живял там поне шест месеца, ако*** е гражданин на съответната държава ***или е живял там поне една година, ако не е неин гражданин***, или, ако се отнася до Обединеното кралство или Ирландия, има „domicile“ там; ***или***
	ва) бракът им е бил сключен в тази държава-членка.

Обосновка

Les modifications apportées à l'article 3 bis visent à établir une hiérarchie plus rationnelle des critères de rattachement: une résidence prolongée; une résidence , même brève, dès lors qu'il s'agit de la dernière résidence et qu'elle est aussi la résidence actuelle du défendeur; la résidence actuelle du demandeur pour une certaine durée; le lieu de célébration du mariage. Dans ces conditions, il est possible d'éviter toute contradiction entre les critères en cause, ainsi qu'entre ces critères et l'article 3 du règlement, qui continuera de s'appliquer en l'absence d'un accord entre les parties.

Изменение 2
ЧЛЕН 1, ТОЧКА 2
Член 3 а, параграф 2 (Регламент (ЕО) № 2201/2003)

2. Споразумението за определяне на компетентния съд ***трябва да бъде съставено в писмена форма и подписано от двамата съпрузи*** най-късно до момента на сезиране на съда.	Споразумението за определяне на компетентния съд ***може да бъде сключено и изменено във всеки момент, но*** най-късно до момента на сезиране на съда. ***Споразумението има правна сила до последната съдебна инстанция***. ***Споразумението се съставя писмено, с дата и подпис на двамата съпрузи. Ако законът на държавата-членка, където е обичайното местопребиваване на един от съпрузи към момента на сключване на споразумението, предвижда допълнителни изисквания, свързани със споразумението, тези изисквания трябва да бъдат изпълнени. Ако съпрузите имат обичайно местопребиваване в различни държави-членки, чиито съответни закони предвиждат допълнителни формални изисквания, споразумението е валидно ако са изпълнени изискванията на един от тези закони.*** ***Ако споразумението е част от брачен договор, трябва да са изпълнени формалните изисквания на този договор.***

Обосновка

Il importe de préciser les conditions formelles de la convention, d'en préciser les effets et de maintenir les règles générales de compétence en l'absence d'une convention.

Изменение 3
ЧЛЕН 1, ТОЧКА 5 а (нова)
Член 7 а (нов), (Регламент (ЕО) № 2201/2003)

5а) Добавя се следният член:

"Член 7а

Компетентен съд по необходимост

Когато компетентният съд съгласно настоящия регламент се намира в държава-членка, чието право не предвижда развод или не признава съществуването или валидността на въпросния брак, компетентен е съда:

а) в държавата-членка, чиито гражданин е един от съпрузите; или

б) в държавата-членка, в която е сключен бракът."

Обосновка

Un État membre ne peut pas être obligé à reconnaître comme mariage, fût-ce à la seule fin de sa dissolution, un acte qui n'est pas considéré comme tel par la loi de l'État. De même, il serait contraire au principe de subsidiarité d'imposer au juge d'un État membre dont la loi ne prévoit pas cet acte l'obligation de prononcer le divorce.

Par ailleurs, un couple international a le droit d'obtenir la prononciation du divorce par au moins un juge de l'Union dès lors que le mariage entretient un certain lien avec le territoire de l'Union; par conséquent, en l'absence d'un choix des parties, la juridiction de l'État membre de la nationalité d'un des deux conjoints ou dans lequel le mariage a été célébré doit être compétente par défaut.

Изменение 4
ЧЛЕН 1, ТОЧКА 7
Член 20 а, параграф 1 (Регламент (ЕО) № 2201/2003)

1. Съпрузите могат да изберат по взаимно съгласие приложимото право в областта на развода и законната раздяла сред ***следните законодателства:***	1. Съпрузите могат да изберат по взаимно съгласие приложимото право в областта на развода и законната раздяла сред ***законодателствата на държавите-членки, чието отношение към брачната връзка е определено в член 3а***.
а) правото на държавата на последното обичайно съвместно местопребиваване на съпрузите при	

условие, че един от двамата продължава да живее там;

б) правото на държавата, чието гражданство притежава един от съпрузите или, ако се отнася до Обединеното кралство или Ирландия, има „domicile“ единият от съпрузите;

в) правото на държавата, в която съпрузите са местопребивавали най-малко пет години;

г) правото на държавата-членка, където е внесена исковата молба.

Обосновка

Le critère proposé dans cet amendement a une plus large portée que celui qui figure dans la proposition de la Commission, lequel exclut la loi de la résidence du seul demandeur ou du seul défendeur (même si, en principe, cette loi peut devenir applicable en raison du choix de la juridiction effectué conformément au point (d) de l'article 20 bis).

Изменение 5
ЧЛЕН 1, ТОЧКА 7
Член 20 а, параграф 2 (Регламент (ЕО) № 2201/2003)

2. ***Споразумението за определяне на приложимо право трябва да бъде съставено в писмена форма и подписано от двамата съпрузи най-късно до момента на сезиране на съда***.	2. ***По отношение на формата на избора се прилагат разпоредбите на член 3а, параграф 2***.

Обосновка

L'amendement vise à assurer un parallélisme entre la forme de la convention désignant la loi applicable et la forme du choix de la loi applicable.

Изменение 6
ЧЛЕН 1, ТОЧКА 7
Член 20 б, уводна част (Регламент (ЕО) № 2201/2003)

При липса на избор по смисъла на член 20 а, разводът ***и*** законната раздяла се уреждат в съответствие със закона на държавата	При липса на избор по смисъла на член 20 а, разводът ***или*** законната раздяла се уреждат ***по съответния ред*** в съответствие със закона на държавата-

членка:

ПРОЦЕДУРА

Позовавания	COM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS)
Водеща комисия	LIBE
Становище, изказано от Дата на обявяване в заседание	JURI 28.9.2006
Процедура с асоциирана(и) комисия(и) - Дата на обявяване в заседание	15.2.2007
Докладчик по становище Дата на назначаване	Carlo Casini 2.10.2006
Разглеждане в комисия	4.10.2007 19.12.2007
Дата на приемане	9.9.2008
Резултат от окончателното гласуване	+: 25 –: 0 0: 0
Членове, присъствали на окончателното гласуване	Carlo Casini, Marek Aleksander Czarnecki, Bert Doorn, Monica Frassoni, Giuseppe Gargani, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Othmar Karas, Piia-Noora Kauppi, Klaus-Heiner Lehne, Katalin Lévai, Antonio Masip Hidalgo, Hans-Peter Mayer, Manuel Medina Ortega, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Jaroslav Zvěřina, Tadeusz Zwiefka
Заместник(ци), присъствал(и) на окончателното гласуване	Sharon Bowles, Vicente Miguel Garcés Ramón, Jean-Paul Gauzès, Georgios Papastamkos, Gabriele Stauner, József Szájer, Jacques Toubon, Ieke van den Burg
Заместник(ци) (чл. 178, пар. 2), присъствал(и) на окончателното гласуване	Victor Boştinaru, Renate Weber